

Közel tízezer haszonélvezője van Pro Economica gazdaságfejlesztő programjainak

Újabb ötezer gazda jut támogatáshoz

Fotó: Vajda György (archív)

Rövidesen újabb székelyföldi gazdák részesülnek magyar állami támogatásban a Pro Economica Alapítvány gazdaságfejlesztő programjai révén. A mezőgazdasági nagyberuházási program keretében elkezdődött a támogatási szerződések aláírása, a kisebb összegű, de minimis program keretében benyújtott, több mint ötezer pályázat elbírálása nemrég zárult, a héten még benyújthatók az esetleges fellebbezések. A turisztikai célzatú pályázatok esetében novemberre várható eredményhirdetés – a részletekről Kozma Mónikával, az alapítvány ügyvezető igazgatójával beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– A mezőszéki program után tavaly novemberben jelentettük be, hogy idén Székelyföld lesz a célterület, és december végén meg is hirdettük az első székelyföldi programot, a mezőgazdasági, feldolgozóipari nagyberuházásokat érintő kiírást, amire Maros, Hargita és Kovászna megyéből 72 pályázat érkezett, és ebből 66-ot választottunk ki, amelyek támogathatók. Most fokozatosan kezdjük aláírni a szerződéseket azokkal a nyertesekkel, akik teljesítik a feltételeket, azaz igazolni tudják az ötvenszázalékos önrészt, valamint az építkezési engedély meglétét. Van olyan pályázó, aki halasztást kért vagy az engedélyek, vagy a szükséges önrész előteremtése végett – nyilatkozta Kozma Mónika. Hozzátette: a második, ugyancsak a Székelyföldet érintő program az úgynevezett

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Tamás nem adta fel

László Tamás Levente nem hagyta magát, és három hónap után, amikor magához tért, családja segítségével kemény, emberpróbáló küzdelembe kezdtek, hogy testi és értelmi képességeit visszanyerje.

5.

25 éves a „terhesiskola” Marosvásárhelyen

Ötletgazdája és kintartó, fáradhatatlan vezetője az e témából doktori fokozatot szerzett dr. Bakó Aliz Tünde középiskolai tanár, aki főiskolai szinten testnevelés-elméletet és módszertant, egyetemi szinten pedig egészségügyi nevelést oktat.

6.

Családi házba csapódott egy kamion

Marosvásárhelyen történt karambolhoz riasztották október 16-án hajnali 4 órakor a marosvásárhelyi tűzoltókat. Egy Marosvásárhely felől Nagyernye irányába tartó nyergesvontatós rohamot bele egy családi házba, és felmérhetetlen anyagi kárt okozott.

10.

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 13. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 16–20. között!

Szerda
Csütörtök
Péntek
Szombat
Vasárnap

Naponta 8–20 óra között
kedvezményes áron vásárolható!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Újabb ötezer gazda jut támogatáshoz

(Folytatás az 1. oldalról)

de minimis kis összegű mezőgazdasági támogatás, amely esetében a klasszikus konstrukció szerint 75 százalékot, legtöbb 15 ezer eurót nyújt az alapítvány, a pályázónak pedig 25 százalékos önrésszel kell rendelkeznie.

– A három megyéből összesen 5293 pályázat érkezett, és igyekeztünk ezeket gyorsan elbírálni. Májusban indult a program, június végéig lehetett benyújtani a pályázatokat, és most jutottunk el az eredményhirdetésig. Jelenleg 4929 pályázatot bíráltak el kedvezően. Azért mondom, hogy jelenleg, mivel a héten van a fellebbezési időszak, és amennyiben bizonyos fellebbezéseket jogosnak ítélnék meg a szakértők, akkor további pályázók kerülhetnek a támogatottak közé. Amint lejár a fellebbezési határidő, következik a szerződések aláírása. Erre szeretnénk az elkövetkező hetekben sort keríteni, hogy az idén tudjuk ezt a programot is lezárni. A de minimis programra a megítélt támogatás majdnem 20 milliárd forint.

– Milyen arányban vannak a Maros, Hargita, illetve Kovászna megyei pályázók?

– A de minimis programban Hargita megye vezet, szinte fele, azaz 42 százaléka a jóváhagyott pályázatoknak innen érkezett. 35 százalékot tesz ki a Maros megyei pályázók aránya, a többiek pedig Kovászna megyeiek. A nagyberuházásokat támogató program tekintetében is hasonlóak az arányok.

– Szintén a Székelyföldet érinti a Pro Economica turisztikai célzatú programja is. Ez milyen szakaszban van?

– Igen, van egy harmadik, turisztikai program is, amelyet a nyár folyamán hirdettünk meg, és amely kifejezetten nagyobb szálláshelyek létrehozását célozza meg. Vagy egy meglévő felújítására, vagy egy új építésére lehetett pályázni, és minél komplexebb, azaz minél több szolgáltatást nyújtó a tervezett szálláshely, annál több pont jár az elbírálás során. Különböző felmérésekből az derül ki, hogy Székelyföldön a nagy szállodák hiányoznak leginkább a turisztikai ága-

zólóktól, hogy amit megtermelnek, azt feldolgozni, valamint értékesíteni is könnyebb, ha közös erővel teszik. Ezek elsősorban tejszövetkezetek, amelyekbe a kisebb gazda kevesebb tejjel is be tud lépni, ezenkívül a zöldség- és gyümölcsfeldolgozók.

Kozma Mónika

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Amit mi is szorgalmazunk, az gyakorlatilag ez a fajta értéklánc, hogy ha a sok kicsit valamilyen módon össze tudjuk tömöríteni, akkor ők már minden értelemben egy nagyobb erőt képviselnek, jobban tudnak alkudni a saját szükségleteik érdekében, és az értékesítés terén is sokkal versenyképesebbek. A szövetkezeteket érintő jogszabály nem a legjobb, ezen még dolgozni kell, viszont az elkövetkező időszakban a versenyképességet egyértelműen a szövetkezetek tudják biztosítani. Én azt látom, hogy valahol áttörtük ezt a falat, és merem állítani, hogy ebben a Pro Economicának is szerepe van, hiszen az elmúlt három évben, amióta sokat beszélünk a

sertéstelep, a Felső-Maros mentéről kacsafarm létesítésére, bővítésére, valamint új nagy siló építésére is.

A kisebb de minimis programunknak a célja az, hogy minél több gazdát tudjunk rávenni arra, hogy ne hagyja parlagon, hanem

művelje meg a földet, mert ha a technológia mellé, amit ő megpályázott, oda tudjuk tenni azt az ígéretet, hogy van akinek eladnia a termékét, amit megtermelt, akkor már sokkal közelebb kerülünk a nagy célunkhoz, hogy itthon tartsuk a fiataljainkat.

– Elsősorban mire pályáztak a gazdák a de minimis programban?

– A székelyföldi de minimis program esetében a 4929 pályázóból 3900 magánszemély, de ez várható is volt, lévén, hogy a programot úgy dolgoztuk ki, hogy alapvetően a kis, családi gazdaságokat segítsük, hiszen a falvainkban szerencsére még mindig megművelik az örökölt földeket. Nyilván jól jön egy technológiai fejlesztés, ugyanis gyakori, hogy harmincéves gépekkel dolgoznak a gazdák.

A de minimis támogatást igénylők 73-74 százaléka gépvásárlásra pályázott. Általában a traktorokat emlegetik, viszont emellett nagyon sok olyan eszköze pályáztak, amelyek ma már a technológiai fejlődés révén nagy segítséget jelentenek a gazdáknak. Nyolc százalékuk pályázott tenyészállat-vásárlásra, és ezzel valójában megduplázódott ezen gazdák aránya, ugyanis a korábbi mezőgazdasági program keretében elenyészőbb volt a tenyészállat-vásárlásra támogatást igénylők száma. Azt látjuk, hogy végre azt is kezdik megérteni a gazdák, hogy ebből az összegből – a 15 ezer eurónyi támogatás, plusz amit hozzátesznek önrészként, az már nagyjából húszezer euró – már 10-13 fejőstehenet meg lehet vásárolni, és ezáltal gyakorlatilag egy magasabb kategóriájú APIA-s támogatásban is részesülnek. Emellett azáltal, hogy a tejfeldolgozókat támogatjuk, és egyre nagyobb lesz az igény a tejfeldolgozásra, sokszorosan segítjük ezeket a gazdákat is.

– Voltak pályázatok, amelyek kedvezőtlen elbírálásban részesültek, ennek mi volt az oka?

– A de minimis program esetében feltétel

volt az, hogy nem lehet az illetőnek adótarozása. Akadtak gazdák, akik megfellebbezték az elbírálás eredményét, arra hivatkozva, hogy például mindössze egy lej adótarozásuk van. Viszont ez is adótarozás, így elutasításra került annak a pályázata is, akinek egylejes adótarozása van. A másik ok, hogy – ellentétben az előző kiírásokkal – ez esetben feltétel volt, hogy a pályázónak rendelkeznie kell saját tulajdonban lévő területtel. Lehet, ezt sokan sérelmezik, viszont ezáltal azt szeretnénk volna elérni, hogy ne azok pályázzanak, akik képesek gyorsan, a pályázat kedvéért bérleti szerződést kötni egy adott földterületre, hogy hozzájuthassanak egy géphez, hanem azok, akik ténylegesen megművelik a saját földjüket. Viszont ha arányaiban nézzük, elenyésző az elutasított pályázatok száma.

– A mezőgazdasági pályázat már egy ideje lezárult, milyenek a gazdáktól érkező visszajelzések?

– Igen szívemengető, hogy amikor Vásárhelyen akad dolguk, gyakran bejönnek, mondhatni hazajárnak hozzánk a gazdák, és úgy érzem, ez az, amiért megéri dolgozni. Természetesen mi utólag is rajtuk tartjuk a szemünket, és azt látjuk, hogy elég nagy lendületet adott a támogatás az érintett falvakban, a gazdák tényleg megművelik a földeket. Vannak települések, mint például Mezőmádas, vagy kisebb, félreesőbb falvak, ahová előzőleg soha nem jutott ilyen támogatás. Egyébként ezekről a településekről most is sok pályázat érkezett a de minimis program keretében, akik az előző alkalommal valamit lemaradtak, azok most tömegesen nyújtottak be pályázatot. Érdekes, hogy a székelyföldi de minimis programban nagyon sok pályázó lakhely szerint marosvásárhelyi. A lakhelyük itt van, de vidéken, esetleg a nagyszüleik falujában van örökölt földterületük. 137 marosvásárhelyi pályázat érkezett, 124 Gyergyóremetéről, 84 Csíkszeredából és 77 Mezőbándról.

– Összességében a Pro Economica elégedett-e azzal, ahogyan sikerült mozgósítani a gazdákat?

– Az első maros-mezőgazdasági program keretében 495 aláírt támogatási szerződés volt, a Kolozs-Beszterce megyei pályázatok esetében is hasonló számról beszélhetünk. Ez összesen már majdnem ezer, és ha a következő időszakban sikerül a közel ötezer pályázóval aláírni a szerződést a székelyföldi program keretében, akkor azt mondhatjuk, hogy ez év végéig mintegy hatezer gazdához jutott el a támogatás. És ekkor még nem számoltuk a nagyberuházások révén létrehozott munkahelyeket, másrészt pedig az integráció által érintett gazdákat. Számításaim szerint, ha lezárjuk a székelyföldi programot, a turisztikai beruházásokkal együtt eljutunk a tízezerhez.

– Az elkövetkezőekben milyen új pályázatokra van kilátás?

– Amint Sziijártó Péter külügyminiszter bejelentette, a partiumi program a következő lépcső, ott is a mezőgazdaságra helyezük majd a hangsúlyt, például Szatmár megyében nagyon sok aktív, mezőgazdaságra szakosodott cég van. Most készül egy partiumi stratégia, és az év végéig szeretnénk ezt a programot elindítani.

zatból. Sok kisebb panzió van, de ha például több-busnyi turista megérkezik egy-egy helyszínre, akkor gondot jelent az elszállásolásuk. Tizenöt turisztikai projekt érkezett a három megyéből, az igényelt támogatás összességében 25 milliárd forint. Ezeknek a pályázatoknak az elbírálása folyamatban van, novemberben szeretnénk eredményt hirdetni. Vannak projektek, amelyeknek részeként nagyobb méretű wellnessközpont is létesülne, egy Maros megyében.

– A vidéki polgármesterek régóta hangoztatják a társulások jelentőségét, viszont sokáig az volt a tapasztalat, hogy a gazdák hallani sem akartak erről. Sikerült-e a támogatásokkal valamelyest ösztönözni őket a szövetkezésre?

– Valóban az volt a helyzet, hogy hallani sem akartak a szövetkezetekről, ellenben azt tapasztaljuk, hogy mivel egyre több információhoz jutottak, van esély arra, hogy változzon a szemléletük. Például a Nyárádmentén is elindult egy ilyen folyamat, a Nyárád szövetkezetet szeretnénk létrehozni.

A pályázatok között a nagyberuházásoknál jellemzőek a szövetkezetek és a közbirtokosságok, ők egyértelműen rájöttek arra, hogy együtt sokkal sikeresebbek lehetnek. Érdekes módon Hargita megyében sok jól működő szövetkezet, társulás van már, hiszen a terme-

mezőgazdaságról, a kisgazdákról, azóta egyre több információhoz jutnak, mind nyitottabbak, és hajlandók társulásokban gondolkodni.

A nagyberuházásokra vonatkozó programunk keretében a pályázóknak fel kellett mutatniuk egy úgynevezett integrációs tervet, amiben vállalniuk kellett, hogy helyi termelőktől szerzik be az alapanyagot, és ennek a betartását mi ellenőrizzük is fogjuk, miután létrejött az adott üzem, nagyberuházás. Azt szeretnénk elősegíteni, hogy abban a támogatásban, amit ezeknek juttatunk, valójában a kistermelők, földtulajdonosok is részesüljenek. Csikban például a krumplitermesztés terén valósul majd meg egy ilyen nagy integráció, a létrejövő beruházás nagy felvásárlóerőt fog képezni. De hasonló a helyzet a Gordon tejfeldolgozóval is, amellyel a hét elején írtuk alá a szerződést, és a támogatás révén megvalósuló fejlesztésnek köszönhetően még nagyobb tejmennyiséget fog tudni felvásárolni. Tehát mindezek igazából egy értékláncot képeznek. A nagyberuházások között ugyanakkor van fagyasztóüzem, ahol csomagolják és fagyasztják majd a zöldségeket, illetve több olyan pályázat is, amelyek olyan gépsorra igényelnek támogatást, amely mossa, válogatja, zacskózza, tehát előkészíti az eladásra a termékeket. Maros megyéből a Mezőségről érkezett pályázat

A támogatással vásárolt mezőgazdasági gépek

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Tamás nem adta fel A robotterápia is a segítségére van

A magas, jól megtermett fiatal embert a Procardia Rehabilitációs Központban láttam először, ahogy a számítógép képernyőjén boszorkányos sebességgel találta el a különböző célpontokat, bár mindkét karján három volt. Megállapítottam, hogy hasonló gyorsaságra, bár gyakran egész napomat a képernyő előtt töltöm, soha nem tudnék szert tenni, bármennyire is szeretném. Akkor lepődtem meg igazán, amikor kiderült, hogy arról a fiatal emberről van szó, aki a múlt nyáron autóbaleset következtében olyan súlyos agytörzs- és egyéb sérüléseket szenvedett, hogy hónapokig mély kómában feküdt, és családján kívül nagyon kevesen hittek abban, hogy felépül.

Bodolai Gyöngyi

László Tamás Levente nem hagyta magát, és három hónap után, amikor magához tért, családjá segítségével kemény, emberpróbáló küzdelembe kezdtek, hogy testi és értelmi képességeit visszanyerje. Eddig sikerült, amihez a családon, orvosokon, terapeutákon kívül sok jóakarátú ismerős és ismeretlen nyújtott támogatást, hogy azokhoz az egészségügyi szolgáltatásokhoz is hozzájusson, amelyek a legkorszerűbbek, de sok pénzbe kerülnek. A szerencsétlenségben szerencséje volt, hogy a Procardia Arany János utcai földszinti tornaterme az egészség bővítése nyomán robotizált neurológiai és mozgásszervi rehabilitációs központtá változott, ahol a régióban egyedülálló, magas szintű technoló-

nak is gyakran segített. A középszikola elvégzése után a Sapientia EMTE számítástechnika szakán 2017-ben szerzett programozói és villamosmérnöki oklevelet végig jeles osztállyal, és a mesteri tanulmányokra készült. A kötelező gyakorlatot a marosszentgyörgyi székhelyű AAGES cégcsoportnál végezte, ahol Molnár Gábor cégvezető jövőt látott benne, ezért az egyetem elvégzése után alkalmazták, és jókedvvel, szeretettel végezte a munkáját.

2018 nyarán a híres torockói Double Rise fesztiválon szórakozott. A három barát a saját autójával ment, mert a kocsit a szálláshelyük is. Egy szombat este indultak haza. Édesanyját rossz előérzetek gyötörték, s mert fia nem válaszolt a telefonhívására, azon éjjel nem hunyta le a szemét. Reggel hétkor

többségét a professzor által adott gyógyszer szétosztotta, és harmadik héten egy kicsi javulást észlelt. Orvoskollégája viszont, aki a továbbiakban folytatta a kezelést, nem osztozott a professzor véleményében. Ráadásul egy idő után kiderült, hogy az eszméletlen fiú testén mély, 4-es fokozatú felfekvési sebek alakultak ki, ezek kórházi baktériumokkal felülfertőződtek, és a tüdeje, gégéje, vizelete is tele volt bacilusokkal. Mivel Tamás édesapja a Cardiomed egészségügyi és diagnosztikai központnál karbantartóként dolgozik, dr. Benedek Imre professzor segített, hogy a kómában levő fiút augusztus 10-én hazahozzák. A megyei sürgősségi kórház intenzív terápiás klinikáján Copotiu Sanda professzor asszony és Șomfălean Andreea doktornő irányításával ápolták. Bár fájdalmait csak morfiúmmal sikerült csillapítani, a felfekvési sebeket nem műthették, amíg a baktériumoktól nem szabadult meg a szervezete. Nem volt egyszerű. Édesanyja reggelente gyümölcs- és zöldséglével az orrán át bevezetett szondán át táplálta. Szeptember 19-ére tűzték ki a műtétet, de dr. Dorobanțu Dorin esztétikai sebész főorvosnak csak az első sebet sikerült megoperálni, mert a szövethalás miatt sokkal súlyosabb eset volt, mint amire számított. Miután átutalták a plasztikai sebészetre, októberben műtötte meg a második felfekvési sebet, amelyet sikerült zárni. A múlt hónapig kötötték, amíg teljesen begyógyult.

Aszeptemberben magához tért, nincsenek emlékei, édesanyja szerint megijedtek, mert összeviszsa beszélt. Tamás is megerősíti, hogy kezdetben nem emlékezett, hogy ki volt nála, ki mit mondott. Még zavaros volt a gondolkodása, amikor 2018. október 26-án hordágyon hazavitték a kórházból. Novemberben két hétig a jeddi Hiperbar központban oxigénterápiára jártak, ami szellemileg nagyon jó hatással volt rá. Ezen javítottak a későbbiekben a Procardiánál végzett memóriafejlesztő gyakorlatok – kapcsolódik a beszélgetésbe Kovács Tibor. Majd hozzátesszi, hogy amikor a Procardia a megyei kórházban bemutatta robotterápiás készülékeit, amelyekkel Tamás is kezelik, kezelőorvosai nem akarták elhinni, hogy mennyire sokat fejlődött.

Tavaly október 26-án adták ki a kórházból, ahonnan hordágyon vitték haza. Decemberben a Rheum-Care Rehabilitációs Központban kezelték két hétig, amikor még járni nem, de már ülni tudott az autóban. Idén januártól még hordágyon vitték be a Nova Vita kórházba, ahol négy hónapon át két-két hetet feküdt, és elkezdtek járni tanítani. A lánytestvére, akit kintoterapeutaként a Procardiánál alkalmaztak, otthon figyeli, hogy Tamás betartja-e az utasításokat. Februártól havonta két hetet a Procardiához vitték, májustól napi rendszerességgel jár. A fejlődés korábban nem remélt mértékű. Tamás jár, szalad, ugrani is tud, gondolkodása, memóriája tiszta, reflexei jól működnek, és a két karjába és kezébe is fokozatosan visszatér az

A kéznek működnie kell

élet. Nagyon fontos számára, hogy mindennap bejárhat a munkahelyére, ahova reggelente édesapja viszi. A régi projektjeit átnézi, mindenre emlékezik, egyre pozitívabban gondolkozik, kezdi hasznosnak érezni magát. Bár fogni, emelni még nem tud, ismerősének laptopjára már rá tudott telepíteni egy programot, és a számítógépet is kezeli. A munkahelyéről egy kollégája viszi a Procardiához, ahonnan a kezelések után édesanyjával taxival mennek haza.

Hogyan az előzmények után Hmindez hogyan sikerült, arról Kovács Tibor számol be. Kezdetben a járást a nagyon fejlett robotizált külső vázzal (exoskeleton) gyakorolták, ami körülöleli a testet, stabilizálja a törzset, a lábakat természetes módon mozgatja, a lábra állást, a leülést, az egyensúlytartást és a járás rehabilitációját segíti. Ezt az eszközt a különböző okokból lebént betegeknek már a nagyon korai stádiumban lehet használni. A robot mellett az erőnlétfejlesztő tornával az ügyességet, az egyensúlyérzéklet javították. Tibor szerint páciense jelenleg olyan fizikai erőben van, hogy a gép kell ellenállást kifejtsen, hogy fáradjon egy kicsit. Tamás hozzátesszi, hogy már csak a lábfejét nem tudja elég jól emelni, de fel tud menni és le tud jönni első emeleti lakásukból a lépcsőn.

Ugyancsak a robottechnológia segítségével alkalmazták a karok működésének a visszanyerésére.

– Ezek az eszközök nagyon lekötik a páciens figyelmét, motiválóak, mert játékos formában lehet velük fejlődni, és a kezelték nagy beleéléssel, vidáman dolgoznak, ahogy Tamás esetében is láttuk. Az a tény, hogy sokat ismételnék bizonyos mozgásokat, kedvezően hat az idegrendszer fejlődésére, újrendezésére, az úgynevezett

neuroplaszticitásra – magyarázza Tibor. Tamás pedig hozzátesszi, hogy a jobb keze már viszonylag jól működik, s bár az ujjait nem sikerül teljesen kiegyenesíteni, és a fogás, az emelés is nehéz, a számítógépet már kezelni tudja. A jobb kéz további rehabilitációja mellett a bal kézen a sor, ami még olyan állapotban van, mint a kezelés kezdetén a jobb. A beszélgetés végén Tamás állítja be és próbálja ki sikerrel a legújabb óriási képernyővel ellátott eszközt, ami a pontos mozgások, az erő és a motiváció fejlesztésére szolgál. Tibor szerint Tamásnak sokat segített a kíváncsisága, a kutatói hozzáállása, a rendkívül erős akarata, és az a tény, hogy folyamatosan érzékeli a fejlődést, ezenkívül a rehabilitáció játékos jellege is.

A kérdésre, hogy miképpen élték át ezt a rendkívül nehéz évet, Tamás édesanyja azt feleli, hogy amikor sok mindent ki kell bírnia, megerősödik az ember. Ami pedig az anyagiakat illeti, a baleset után hűga értesítette az Antena 1 televíziót, s bár akkor restellte a szereplést, a jóakarátú emberek anyagi segítsége tette lehetővé, könnyítette meg, hogy idáig eljussanak. A férje nagyon sokat dolgozik, Tamás rokkantnyújtóját kap, ő pedig szeretne visszamenni a munkahelyére, hogy fedezni tudják a költségeket, és továbbra is reménykednek abban, hogy szükség esetén segítségre számíthatnak.

Tamás pedig, aki hősiesen állja a sarat, és nem okoz csalódást azoknak, akik hittek benne és támogatták, már festeni is elkezdett. Megörököltette a balesetét, a kórházat, a Procardia Rehabilitációs Központot, ahonnan Tibor és Orsolya integet, és az elképzelt jövőt is: egy házikót, három kicsi gyermeket és egy Volkswagen Arteon autót a ház előtt. Úgy legyen!

Együtt az édesanyjával

gia és robotika segíti a gyógyulást. A robotterápia során a test különböző részeinek rehabilitációját komputeres technikákkal, speciális számítógépes program segítségével végzik felnőtteknél és gyermekeknél is. A gyakorlatok serkentő jellege, az ismétlések magas száma gyors és hatékony eredményekhez vezet – mutatja be a különböző robotizált eszközöket Kovács Tibor kintoterapeuta, aki látható odadással és barátsággal irányítja kollégáival együtt páciense felépülését.

László Tamás előélete jellegzetesen marosvásárhelyi. A 4-es Számú Általános Iskolában, majd a Bolyai Farkas Elméleti Liceumban végezte tanulmányait. Édesanyja, László Mária elbeszélése szerint, aki fia balesetét a kereskedelemben dolgozott, fegyelmezett, kíváncsi természetű diák volt, tiszteletudó, mindig segítőkész, legyen szó fizikai munkáról vagy számítógéppel kapcsolatos teendőkről. Villanyszerelő édesapja-

szólt a férj telefonja, Tamás barátja értesítette a családot, hogy fiuknak balesete volt, és eszméletlen állapotban a kolozsvári neurológiai központ intenzív terápiás osztályára szállították. A rendőrség megállapítása szerint a balesetet az okozta, hogy Tamás szeme lekoppant a kormánytól. Visszatérő emlékeiből egyre tisztábban kiderül: egy TIR-kocsi előzött az ő sávjában, s hogy ne ütközzenek, azért kellett letérnie az útról. Egy emelkedőn felborult, kiütött két fát, és az út szélére visszahívva egy jelzőtáblába ütközve állt meg a kocsit. Súlyos fejtörés, szív-, tüdő- és egyéb sérülései miatt nem sok esélyt adtak a túlélésre.

Édesanyja arcán most is lát-Észik a megrendülés, ahogy a kolozsvári kórházban átéltekre emlékezik. Dr. Ioan Ștefan Florian, a híres neurológus professzor megígérte, hogy ami tőle telhető, megteszi, a többi a fennvaló dolga – tette hozzá. A fiú koponyája tele volt vérömlenyekkel, amelyek

Az eredmény

Vidám várfoglalók

25 éves a „terhesiskola” Marosvásárhelyen

Kis- és nagyobb gyermekekkel érkező anyukákkal, apukákkal, gyógytornászokkal, egyetemi hallgatókkal népesült be az október 9-i verőfényes délutánon a marosvásárhelyi vár kiszínpada a Szabók bástyája tövében. Valamennyien ünnepelni jöttek a Rheum-Care Alapítvány keretében működő „terhesiskola” fennállásának 25. évfordulóját. Ötletgazdája és kitaró, fáradhatatlan vezetője az e témából doktori fokozatot szerzett dr. Bakó Aliz Tünde közpiskolai tanár, aki főiskolai szinten testnevelés-elméletet és módszertant, egyetemi szinten pedig egészségügyi nevelést oktat.

Bodolai Gyöngyi

Az eltelt negyedszázad során nők ezreit készítette fel szervezett keretek között testileg és lelkiileg a szülésre. Tette ezt az első években önkéntes munkával, és ma is azt vallja, hogy a vállalt feladat a kapott vissza-

Gombos Marinela és Bakó Aliz

jelzések alapján állandó öröm- és elégtel-forrást jelent számára. Az ünnepségen kiemelte: jó érzés viszontlátni azokat az anyukákat, akiket a hetente kétszer másfél órás „terhesiskolai” tevékenység során ismert meg, és akik gyermekeikkel érkeztek az ünnepségre.

– Nagyon büszkék vagyunk dr. Bakó Alizra, aki a kezdeményezője és fáradhatatlan vezetője a kismamatornának, ami 1994-ben az első komplex program volt országos szinten, és amelyen az évek során több száz, sőt ezer kismama vett részt. A „terhesiskola” hasznos volt számukra, hiszen a megelőzés alapjait jelenti – emelte ki köszöntőjében, majd a rendezvény végén tett nyilatkozatában Gombos Marinela, a Rheum-Care Kezelési és Rehabilitációs Központ vezetője.

Máthé Rozália egyetemi adjunktus, a műsor vezetője, aki szintén részt vett a kismamatornán, köszönetet mondott az élményekért, majd a következőkben a jelen levő anyukákat kérték meg, hogy a „terhesiskola” során szerzett élményeiket megosszák a hallgatósággal.

Vass Ildikó menedzserasszisztens, az első

évfolyam képviselője, programozóként dolgozó felnőtt fiával érkezett, akire nagyon büszke, és aki azért kísérte el édesanyját, mert tudta, hogy ez fontos számára. Vass Ildikó ma is szívesen gondol vissza az együtt töltött időre, és hálás azért, hogy a kismamatorna megtanította túlélni a szülés körüli nehéz percekét.

Márton Krisztina elmondta, hogy az első alkalom annyira különleges élményt jelentett, hogy attól kezdve lelkesen újságolta minden várandós ismerősének, hogy milyen jó dolog a „terhesiskolába” járni. Váratlan szövegműve miatt mégsem tudta természetes úton megszülni az első gyermekét, így nem alkalmazhatta a tanultakat. Mivel mellette egy másik kismama vajúdott, a szerzett tapasztalatok átadásával őt segítette, ami megkönnyítette a szülést, és azóta jó barátok maradtak. Az elmondottakhoz hozzátette, hogy amikor még jobbára csak mázni tudó kisfiával meglátogatták, Bakó Aliz nem engedte, hogy az út során elpiszkolódott fehér kezeslábasat kicserélje, mondván, hogy abban egészséges gyermeknek látszik. Végül megköszönte a tudást, a kitarást, amit tanárnőjétől sajátított el.

A két első után újabb vallomások következtek:

– Számomra a „terhesiskola” az ábécét és a doktorátust is jelentette. Abban az időben tanítottam, és annyira szerettem a gyermekeket, hogy mindenki elismerően nyugtázta: nagyon jó édesanya leszek. Amikor kiderült, hogy terhes vagyok, mégis úgy éreztem, hogy természetes úton képtelen leszek szülni, a császármetszésről pedig, mivel műtétet jelent, hallani sem akartam. Mondtam is az orvosnak, hogy a kettő között találjon valamit, mert nem tudom megszülni a gyermekem, amire megkérdezte, hogy láttam-e már olyan repülőgépet, ami fennmaradt a le-

vegőben. Majd azt ajánlotta, hogy vegyek részt a kismamatornán, aminek fontosságát orvos sógornóm is megerősítette. Legelőször azt kértem Aliztól, hogy ne fáradjon a magyarázatokkal, mert eldöntöttem, hogy az érzéstelenítést és a császármetszést választom, ahhoz, hogy végül ötórás vajúdás után problémák nélkül megszüljem a

gyermekem. Azóta is a természetes szülés legszívesebben hirdetője vagyok. Ráadásul olyan barátnőkkel gazdagodtam, akiknek már összesen hét kisgyermekük van.

– Három gyermeket szültem, nagyon nagy súllyal, de gátmetszés nélkül jöttem a világra. Gyógyszerész vagyok, és olyan tudást kaptam a szoptatásról és az anyaság kezdeteiről, hogy a kismamatornát azóta ajánlom mindenkinek.

– Kezdetben csak torna volt, majd elkezdtük a légzéseket tanulmányozni és gyakorolni, s a testi gyakorlatokat átalakítottuk a terhesség idején fontos izmok tónusának a növelésére. Különleges gyakorlatok vannak a medencefenék-izom erősítésére, lazítási formákat alakítottunk át az anya-gyermek kommunikáció megvalósítása érdekében. Szülésprogramot alakítottunk ki a lazítás ideje alatt, ami a szülés előkészítésében fontos szerepet játszik. Az elméleti órák során elmagyaráztuk a szülés folyamatát, és közben a lélektani oldal megerősítésére törekedtünk. Beszélünk a szoptatásról, a félelemről, a Reed-féle háromszögéről, a csomag előkészítéséről, a gerincfájdalmak megelőzéséről... Most is nagy segítséget nyújtanak a bedolgozó orvosok, akik bármely helyzetben kísérik bennünket – nyilatkozta a Bakó Aliz egy korábbi beszélgetés során.

Az első évfolyamot képviselő Vass Ildikó felnőtt fiával

– 1994-ben az elsők között kezdtem Aliz foglalkozásaira járni. Szükségem volt a biztatásra, mert az első gyermekem sajnos elvesztettem, ezért nagyon félttem. Aliz segítségével sikerült legyőzni a félelmet, majd Keresztes Csaba doktorral megszülettem a fiamat.

– Az első nemzedékkel jártam a kismamatornára, és Aliz olyan erőt adott, hogy 12 év múlva – már negyvenévesen – szintén neki köszönhetően, természetes úton szültem meg a második gyermekem. Nagyon hálás vagyok érte.

– Olyan családba születtem, ahol a havi vérzésről sem szívesen beszélt édesanyám. Aliz nyitott olyan kapukat számomra, hogy nemcsak természetesen szültem meg a gyermekem, a másodikikat már bátorkodtam otthon a világra hozni.

A vallomásokból kiderült, hogy nemcsak magát a tornát, a felkészülést, hanem életre szóló barátságokat is jelentett a kismamatorna, ami az örömeik megosztása mellett a nevelési sikertelenségek kölcsönös bevallását is lehetővé tette.

Az anyukák vallomása után játékos tánc, gyermekjátékok következtek Molnár Emese és Bartis Zoltán irányításával. Kisgyermekes, anyukás színes körforgássá változott a szín-

Zurli-Burli bohóc varázsolt is

Közös tornával zárult az ünnepség

Fotó: Bodolai Gyöngyi

pad, jó érzés volt osztozni kicsik és nagyok örömeiben. De ezzel nem ért véget a közös mozgás, ugyanis megjelent a színpadon Manole Adrian, a Junior PartyClub vezetője Zurli-Burli bohóc jelmezében, aki nemcsak játékos mozgásra ösztönözte, varázslatokkal is bűvölte az ajándék lufit szorongató gyermekeket.

Ezután az ünnepelt Bakó Aliz vezetésével a közös torna következett, amely alaposan megmozgatta a színpadon levő gyermekeket és felnőtteket is. Az ünnepség végén a Ballada étterem jóvoltából természetes üdítők és aprósütemények vártak a közönségre.

– Milyen érzés volt begyűjteni a termést? – kérdeztem Bakó Aliztól.

– Ez egy olyan erő gyümölcs, amit még nem szedtem le, még dolgozom rajta, még táplálom, a mai ünnep viszont lelkemnek a legkedvesebb emlékek számára fenntartott polcára kerül. Nagyon boldog vagyok, és a folytatás nem marad el. Beszéltem Nagy Irén főorvosnővel, aki az alakuló Rheum-Care-hez befogadott, megígértem neki, hogy gondoskodom arról, hogy legyen, aki szívvel-lélekkel vállalja a folytatást is.

Október 10. a tojás világnapja

A Nemzetközi Tojásszövetség 20 évvel ezelőtt hirdette meg október második péntekére a tojás világnapját. Ezen a napon a tojás táplálkozásban játszott szerepének fontosságára hívják fel a figyelmet. Az anyatej után a tojás a legteljesebb, mással nehezen pótolható fehérje, zsírsjai, ásványi anyagai és vitaminjai ideális arányúak, D-vitamin forrásként kimagasló jelentőségű. (MTI)

A legrégebbi idők óta az ember alapvető és legértékesebb tápláléka, serkentő hatása van az emésztésre. Ennek ellenére éveken át a száműzés volt a sorsa. A táplálkozás szakértők ugyanis arra hivatkoztak, hogy növeli a szervezet LDL-, azaz rosszcholeszterin-szintjét. Mára már megváltoztak a vélemények, és a tojás újra elfogalhatta az őt megillető helyét táplálkozásunkban. Energiatartalma 75 kcal körül van, kalóriaértéke kevés. Ezt a változást az Egyesült Államokban végzett átfogó kutatások alapján a szárnyasok táplálásának megváltozásával és egyéb ismeretlen okokkal magyarázzák. A már említett kutatások azt is igazolták, hogy a tojás D-vitamin-tartalma viszont szinte a kétszeresére nőtt. A csontrendszerünk számára szükséges D-vitamin mellett a bőr számára is fontos A-vitaminokat, antioxidáns hatású E-vitamint tartalmaz, valamint a szervezet, az idegrendszer számára

nélkülözhetetlen B-vitaminokban is gazdag. A kalcium mellett kálium, nátrium, foszfor, szelén és kolin is található a tojásban. Zsírtartalmának az egyharmada telített zsír, a benne található omega-3 zsírsav jótékony hatása vitathatatlan.

A legutóbbi szakvélemények szerint egy egészséges ember napi egy tojást nyugodtan elfogyaszthat, ami nem növeli a rosszcholeszterin-szintet. Kisgyermekeknek egyéves kor után ajánlatos tojást adni, mivel kisebb korban allergiát okozhat.

Egyébként lágyra főzve könnyen emészthető, diétás étel, de a legtöbb nyolcnapos tojást lehet lágyra főzve fogyasztani.

A fő kockázatot a tojás frissesége jelenti. Tárolni a hűtőszekrény mélyén fedett dobozban tanácsos. Használat előtt meg kell mosni, mert felületén szalmonella baktériumokat tartalmazhat. Ha nem olvasható a keltezés rajta, frissességét úgy lehet ellenőrizni, ha vízbe tesszük. A nyolc napnál régebbi tojás a víz felszínén lebeg, a friss tojás az edény aljára süllyed.

A sós vízben keményre főtt tojást úgy lehet a legkönnyebben meghámozni, ha, miután megtörtük, egy evőkanállal benyúlunk a héja alá úgy, hogy a kanál a tojásfehérjén fekszik, és szinte egy mozdulattal eltávolítható a héja.

A legváltozatosabb ételeket készíthetjük a tojásból, a levestől a töltött tojásig egészen a madártejig. Világnapja környékén ne feledkezzünk meg róla! (b.)

Az állatorvosi vizsgálat szükségessége Nem csupán vész helyzetben

Főleg vidéken, lánkra kötve, csupán házőrzőként tartják az állatot egyes kutyatulajdonosok, és csak akkor keresik fel az állatorvosi rendelőt, ha már nagy a baj. Akad azonban olyan eb tartó is, aki még akkor sem hajlandó az állatorvost felkeresni, ha a szegény pára megbetegszik vagy baleset éri, mert a rendelőben fizetni kell.

Szer Pálosy Piroska

Ha végül mégis rászánja magát, az az orvosnak és állatnak egyaránt kellemetlen, mivel az állat először találkozik az új élethelyzettel, meg sem kapta a kötelező védőoltásokat, talán féregtelenítve sem volt... Nemrég megtörtént esettel is szembesültünk, amikor egy hölgy kétségbeesetten kereste a megoldást, mivel a szomszéd kutyája szemlátomást szenvedett. Fájdalomcsillapítón és finom falatokon kívül azonban tehetetlennek érezte magát a jószomszédi viszony megőrzése végett.

– Mit tehet az, aki szemtanúja annak, hogy a felelőtlen gazdi sajnál az állatra pénzt költeni, és azt tartja, hogy egy állat magától meggyógyul... vagy elpusztul? – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkájá kiséletklinikája és rendelő vezetőjét.

– Az állatorvosok elsősorban azért választják hivatásul szakmájukat, hogy segítsenek a bajba került állatokon, szaktudásuk legjavát adva, ugyanakkor az állat gazdájával karöltve közösen biztosítsák a kedvenc hosszú, egészséges életét. Az állat nem tudja elmondani, hogy baj van, megmutatni, hol fáj, ráadásul legtöbbször rendkívül jól tudja titkolni a fájdalmát, ez a képesség a vadonban kiváló túlélési ösztön, de hátrány a civilizált környezetben.

A korai diagnózis és az azt követő célzott gyógykezelés alapvetően fontos ahhoz, hogy az állat mielőbb visszanyerje egészségét.

– Miként történik egy állatorvosi vizsgálat?

– Az állatorvosi vizsgálat során a legfontosabb a vérvizsgálat (hemoleukogram és vérbiokémia), amelyre nagyon sok betegség jóval a klinikai tünetek megjelenése előtt diagnosztizálható. Ez a legfontosabb eleme az állatorvoslásnak, mert fizikális vizsgálat esetén könnyen át lehet siklani az idült, lapangó, klinikai tüneteket a végső stádiumban mutató betegségek felett. Röntgenvizsgálattal időben kimutathatók a majdani időskorban súlyos tünetekkel járó diszpláziák, porc- és csontdeformitások, illetve a szívnagyobbodás, és a megfelelő kezeléseket időben való elkezdésével jóval meghosszabbítható kedvenceink élete, és természetesen lerövidíthető a szenvedésük.

A fizikális vizsgálat meghatározott lépések szerint zajlik, az állatorvos hallgatósággal, tapintással és szemrevételezéssel képes megállapítani betegségek egész sorát. A rendelőben először megméri az állat súlyát, és felveszik a klinikai alapértékeket (testhőmérséklet, pulzusszám, légzésszám). Ezt követően a gazdin a sor, mondja el, ha

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

nyegretőre válaszokat kapjon. Ezt követően az állatot a feje tetejétől a farka végéig át kell vizsgálni. A szemeket oftalmoszkóppal ellenőrzik, hálgyog- és szemfenékbetegségekre utaló jeleket keresve, a kötőhártyát, a harmadik szemhéjat és a szem körüli szöveteket is megnézve. A hosszú, kanyargós hallójáratokat otoszkóppal kell átnézni, gyulladás,

lárások újrátöltődési idejét. Ezekkel a vizsgálatokkal idejekorán felismerhetők egyes szívbetegségek és légzőszervi problémák. A hasüreg áttapintásával igyekszünk megtalálni az esetleges anomáliákat (lép, máj, vese szervmegnagyobbodás, daganatok jelenléte), a húgyhólyag teltségét. Szemrevételezéssel vizsgáljuk külső paraziták (bolha, kullancs, tetvek) jelenlétét. Értékeljük az esetleges sérüléseket, növedékeket, duzzanatok jelentőségét, a szőrzet állapotát, ugyanis a bőr és a szőrzet az állat egészségének érzékeny mutatója. Az elérhető nyirokcsomókat megtapintjuk, és vizsgáljuk szimmetriájukat, nagyságukat, érzékenységüket. Az idegrendszer működését a házi kedvenc viselkedésének megfigyelésével és reflexinek tesztjével mérjük fel.

A külső nemi szervek, emlők esetében vizsgáljuk az abnormális váladékozást, színt, duzzadtságukat, duzzanatok. A prosztata állapotát végbélnyíláson át történő vizsgálattal mérjük fel. Ugyanakkor fontos a járás, a testhelyzet megfigyelése, az, hogy sántít-e az állat. Az ízületeket megtapintjuk – vizsgáljuk fájdalomosságukat, mozgáskorlátozottságukat, duzzadtságukat. Legvégül pedig értékeljük az állat testsúlyát. Ezért is fontos időben elvégezteni az első vizsgálatot, mert akkor az állatorvos felméri a kedvenc adottságait. Keresi az esetlegesen meglévő veleszületett rendellenességeket (bizonyos szívbetegségek, csontanomáliák, sérvek jeleit), megállapítja, hogy az állat korának megfelelően fejlett-e.

paraziták, idegen test után kutatva. A szájüregben a fogkövek, fogméri betegségek jelenlétét, a szájban található szervek állapotát kell ellenőrizni. A szívet és tüdőt sztetoszkóppal hallgatja meg a szakember, és megtapintja a pulzust. Vizsgálni kell a látható nyálkahártyák (kötőhártya, szájnálkahártya) színét, értékelni a nedvségüket, gyengéden megnyomva meghatározni a kapil-

Sajtóközlemény

Dátum: 2019.10.17.

„A marosvásárhelyi közigazgatási szolgáltatások minőségének javítása, minőségmenedzsment-rendszer fejlesztése” projekt zárása

Marosvásárhely municípium, „A marosvásárhelyi közigazgatási szolgáltatások minőségének javítása, minőségmenedzsment-rendszer fejlesztése” projekt haszonélvezőjeként bejelenti a projekt lezárását. A projekt finanszírozása az Európai Szociális Alapból finanszírozott Közigazgatási Kapacitás Operációs Program 2014-2020 részeként a Hozzáférhető és átlátható közigazgatás és jogrendszer, 2. kiemelt tengely, a Közintézmények Konszolidálása Stratégiájával (SCAP) összhangban a közigazgatási rendszerek és követelmények optimalizálására irányuló felhasználóbarát gyakorlat bevezetése 2.1 specifikus célprogram keretén belül történt.

A projekt célkitűzése: A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közigazgatási szolgáltatásai minőségének javítása, a minőségmenedzsment-rendszer teljesítményének javításával összhangban, A közintézmények minőségmenedzsmentje 2016-2020-as ütemtervének gyakorlatba ültetésével.

A projekt gyakorlatba ültetésének zárásakor felmutatható eredmények:

1. Egységes menedzsmentrendszer bevezetése, ISO 9001:2015 minőségmenedzsment;
2. Minőségmenedzsment tanfolyamokon részt vett, tanúsítványt szerzett alkalmazottak: 102 személy;
3. A minőség menedzsmentje a helyi közigazgatásban témával szervezett konferencia.

A projekt összértéke 340.428,20 lej, amiből az EU társfinanszírozása 289.363,97 lej.

A projekt kezdete: 2018. 06. 18., projektzárás 2019. 10. 18.

MySMIS-kód/a projekt kódja: 119702/462

Marosvásárhely Muncipium elérhetőségei:

Győzelem tér 3 szám, 540026-Marosvásárhely, Románia, Tel. 0040 265 268 330, 223-as belső, www.tirgumures.ro

Marosvásárhely Muncipium

Az Európai Szociális Alap 2014-2020-es Közigazgatási Kapacitás Operációs Programból társfinanszírozott projekt!

www.poca.ro

Új módszer a rejtőzködő rákos sejtek felismerésére

Egy új módszerrel kutatók láthatóvá tették a rákos sejteket az immunrendszer számára, és segítették, hogy az megsemmisítsen olyan daganatokat, amelyeket az immunterápia más formái nem képesek észlelni.

A rákos sejtek a rejtőzködés mesterei, de a Yale Egyetem tudósi által kifejlesztett új módszer lehetővé teszi, hogy láthatóvá váljanak, és segíti az immunrendszert abban, hogy észlelje és megsemmisítse a daganatokat – olvasható a Nature Immunology című tudományos folyóiratban.

Az új módszer csökkentette vagy megsemmisítette a melanoma, a mellrák egy rosszindulatú típusa, a tripla negatív emlőrák és a hasnyálmirigyrák daganatait egekben, még az olyan daganatokat is felfedte, amelyek igen távol vannak az elsődleges daganatforrástól – írták a kutatók.

„Ez az immunterápia egy teljesen új formája” – idézte a Yale Egyetem közleménye Sidi Chent, az egyetem adjunktusát, a tanulmány egyik szerzőjét.

Az immunterápia forradalmasította a rákkezelést, de a létező terápiák nem működnek minden beteg esetében, és egyes ráktípusok ellen. A létező terápiák olykor nem képesek felismerni a rákos sejtek molekuláris „álcáját”, ezért kevésbé hatékonyak – olvasható a Science Daily tudományos hírportálon.

Ezen hiányosságokra keresett megoldást Chen laboratóriuma, kifejlesztett egy új rendszert, amely egyesítette a vírusos génterápiát és a CRISPR génszerkesztési tech-

nológiát. Ahelyett azonban, hogy megtalálja és szerkessze a DNS szakaszait és új géneket illesszen be, az endogén gének többszörös aktiválása mint immunterápia – Multiplexed Activation of Endogenous Genes as Immunotherapy (MAEGI) – elnevezésű új módszer hajtóvadást indít több tízezer daganattal kapcsolatos gén ellen, majd egyfajta GPS-ként működve megjelöli helyüket, és felerősíti jelzéseiket.

„Ez a tumorsejtek narancssárga overallba öltöztetésének molekuláris megfelelője, amely lehetővé teszi, hogy az immunrendszer gyorsan megtalálja és elpusztítsa a halálos sejteket” – magyarázta Chen.

Ezen sejtek azonosítása nyomán az immunrendszer azonnal felismeri őket, ha a jövőben megjelennek – tette hozzá.

Az új módszernek elméletben hatékonyak kell lennie sok ráktípus ellen, köztük olyanok ellen is, amelyek jelenleg ellenállnak az immunterápiának – hangsúlyozta.

A következő kutatások javítani fogják a módszert, és előkészítik a klinikai próbákat rákos betegeken. (MTI)

A racionális gondolkodás

Tompítja a negatív érzelmeket, optimistábbá és boldogabbá is tesz

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem pszichológusai, dr. Daniel David és dr. Horea Radu Oltean közreműködésével végzett kutatás arra a kérdésre keresett választ, hogy a racionális gondolatok milyen összefüggésben állnak az emberi optimizmussal és boldogsággal. A kutatócsoport korábbi kutatásai folytatásaként ezúttal azt igazolta, hogy a racionális síkra terelt megélések nemcsak tompító hatásúak, hanem a kimondottan pozitív érzelmelek képződéséhez is nagyban hozzájárulhatnak.

A racionális érzelmi viselkedésterápia arra az elméletre alapoz, miszerint az emberi érzelmelek nem közvetlenül a megélt életesemények hatására képződnek, hanem annak függvényében alakulnak ki, hogy milyen módon tulajdonítunk értelmet ezeknek. Ez történhet racionális vagy irracionális úton. Számos tanulmány bizonyítja, hogy az életeseményekhez való irracionális viszonyulásmód negatív érzelmelek képződéséhez, érzelmi zavarokhoz, depresszióhoz és szorongáshoz vezethet, míg az életesemények racionális befogadása segít kitűzött céljaink elérésében, illetve hozzájárul a negatív események elfogadását támogató érzelmelek kialakulásához.

A kutatás során 397 egyetemi hallgató töltött ki olyan önbevallásos kérdőíveket, amelyek azt mérték fel, hogy mennyire tudatosak életeseményeik értékelésében, illetve hogy milyen mértékben optimisták és boldogok. A kutatók felvetése igazolást nyert: kimutatták, hogy minél racionálisabb módon történik az életesemények értelmezése, annál optimistábbak és boldogabbak a megkérdezettek. Ugyanakkor arra is fény

derült, hogy a racionális magatartástípusok közül leginkább kettő mutat kapcsolatot a boldogsággal és az optimizmussal: az önfogadás, valamint vágyaink és szándékaink rugalmas, nem abszolutizáló, nem dogmatikus megfogalmazása.

A kutatás eredményei teoretikus, valamint klinikai felhasználhatóság szempontjából egyaránt értékesek. Elméleti síkon a racionális érzelmi viselkedésterápia mellett sorakoztatnak fel újabb érveket, megmutatva, hogy ennek nemcsak enyhítő, tompító szerepe lehet a poszttraumatikus stressz, a depresszió vagy a szorongás leküzdésében, hanem közvetlenül is hozzájárulhat a pozitív érzelmelek képződéséhez. Klinikai jelentőségük abban ragadható meg, hogy áthidalják a klinikai pszichológia és a pozitív pszichológia között tátongó szakadékot.

(BBTE – Kommunikáció és PR-iroda)

Forrás: <https://iveronicawalsh.wordpress.com/2015/01/08/the-albert-ellis-irrational-beliefs-table/>

<p>Francois de La Rochefoucauld francia herceg és író (XVII. sz.) egyik aforizmáját idézzük a rejtvény főszövegében.</p>		1.	... EKBERG (SZÍNÉSZ-NŐ)	...FAIR LADY (MUSICAL) ROMÁN ÜDÜLŐHELYSÉG	OLAJ (ANGOL)	A BRÓM VEGYJELE	KÖZ-KATONA	SILBAK ATTILA NÉV-VÁLTOZATA	MENNYEI KERT	...KING COLE (ROCK-ÉNEKES)	JEMENI ÉS LUXEM-BURGI AUTÓJEL	JÓKAI MÓR ÉLETE ÉS... (MIKSZÁTH MŰVE)	GYILKOL TÁMADÁSI PARANCS	HÁZBÉRLŐ	ANGOL SÓRFELE	...SZÓFIA (ISZTAMBULI TEMPLOM)	
		N															Ó
		JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ	AKTA	FÉLELEM!	ÉNEKEL OSZTRÁK VÁROS	SP. ÍRÓ (LE-OPOLDÓ) TÖLTÖTT SÜLT TÉSZA	KECSESEN HAJLIK JUHISTÁLLÓ	ÉGTÁJ DÉLI-GYÜMÖLCS	PILLANAT-JELZŐ NEM MEGY EL	FÉLSZI! SZÁRNYAS ÁLLAT	ALARM	ELEMI PARÁNY ...BUKIK (ELŐREESIK)	ÉDESVÍZI HALFAJTA ESZKIMÓ-CSONAK	...LANZA (TENOR) GYORSAN BESZÉL	BÁRÁNY-HANG TALLINN RÉGI NEVE		
2.	M																
IRÓGÉP RÉSZE LEHET			KICSINYÍTÓ KÉPZŐ ÖSSZECSENG KÉT SZÓ	...GROS (NAGYBAN) ...KIRÁLYA (E. LALO)	FELTÉVE INDIÁN TÖRZS	LATIN ÉS HÁTUL HÁTULI	RITKA (NÉMET) ZOKOG	FILMSZTÁR (ROBERT DE ...)	NEMESFÉM IMÁDKOZZA-TOKI (LATIN)	RENDŐR ABLAK-SÓTÉTÍTÓ	OTT LENT (NEP) ÓGÓRÓG PIACTER	KARMESTER (ALBERTO) ELBESZÉLŐ KÖLTÉSZET	DARVAS... (SZÍNÉSZ) RIADÓ				
LEKASZÁLT BÚZAFÖLD			RÉGI KATONAFÉLE HAWAII KÖSZÖNÉS														
VAJDASÁGI VÁROS			NOB.-D. IN-DIAI FIZIKUS ELŐTAG: KETTŐ		BUDAPEST RÉSZE A SZÉLEIN MEGY!	PASCAL (RÓV.) TE ÉS Ó	ÁBRÁZAT DISZNÓ-LAKÁS	...DEREK (SZÍNÉSZNŐ) ÉJFÉLIG EZ VAN	BECSAPHA-TÓ EMBER SZÁRAZ NŐ-VÉNYI SZÁR	HUNOR FIVÉRE A SZÁMÁRA	KENDERT TÖR HÁZHELY					EGYESI! KISEBB EGYÜTTES	
PALLOS RÉSZEI		A SZABADBA TASZÍT PILLANGÓ	BOSSZUS SZÓCSKA OROSZ RENDEZŐ		PARANCSOLÓ HORDÓ LEHET ILYEN	ARRAFELE! RAMIZ... (ALBÁN POLITIKUS)	SZINTÉN NŐI NÉV (DEC. 1.)										HUSZÁR-PARANCS
ESTE (OLASZ)			BECÉZETT ÖREGÜR EZ A HAL NEM HAL		CHATEAU-BRIAND-MŰ VISZÁLY-ISTENNŐ	HEAVY... (ROCK) FOLYADÉ-KOT TÖLT											
LENGYEL VÁROS			HANGA LATIN CSONT		ÁTKAROLÓ A HIDROXIL-GYÖK JELE	BORLE-SZÍVÓ ESZKÖZ EBLAK											
RAKATLANI		UGANDAI POLITIKUS LITER (RÓV.)			DUGL... (HOR-VÁT SZIGET) FÉLÉVI												PART-SZAKASZI NITROGÉN VEGYJELE
L.N.J.	S																

Október 10-i rejtvényünk megfejtése: **Ha a bajt ismered már eléggé, egykor öröm lesz gondolni ezekre.**

Családi házba csapódott egy kamion

Maroszentgyörgyön történt karambolhoz riasztották október 16-án hajnali 4 órakor a marosvásárhelyi tűzoltókat. Egy Marosvásárhely felől Nagyernye irányába tartó nyergesvontató rohant bele egy családi házba, és felmérhetetlen anyagi kárt okozott.

Szer Pálosy Piroska

A kamion egy betonkerítést átszakítva, egy másikat pedig megrongálva csapódott a ház falába, ugyanakkor két ingatlan gázcsatlakozását is leszakította, ezért az E.On gázszolgáltató vállalat ügyeletes szakembercsapatát rendelték a helyszínre, intézkedjenek egy esetleges robbanás elkerülése végett.

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség szóvivője megkeresésünkre elmondta, hogy hajnali 4.30 órakor értesítették a rendőrséget a balesetről, amely a 15-ös számú országút 81+330 km-énél történt. A helyszínelő rendőrök egyelőre arra a következtetésre jutottak, hogy a Konstanca megyei 41 éves sofőr elvesztette uralmát az általa vezetett nyergesvontató fölött, kisodródott az úttestről, több közúti jelzőtáblát

és hídfőt, valamint gázcsatlakozást elsodort, végül egy családi ház falába csapódott. A baleset következtében a kamion vezetője enyhébb sérüléseket szenvedett, a sürgősségi klinikára szállították. A családi ház lakói közül senki sem sérült meg, feltételezhetően a tulajdonosok közül senki sem tartózkodott a becsapódás által érintett helyiségben. A rendőrség vizsgálja a baleset körülményeit – tudtuk meg *Emanuela Rugină* sajtószóvivőtől.

A község polgármestere, *Sófalvi Szabolcs* szerint a domboldalról leereszkedve a szentgyörgyi sós fürdő előtti körforgalom után a két sáv egy-sávossá szűkül, a négy forgalmi sávossá útból kétsávossá lesz, ez kerülhetett el a járművezető figyelmét, aki egyenesbe vette az oszlopokat, jelzőtáblákat, és a körforgalommal átellenben található magánháznak csapódott. Állítólag nem a nagy sebesség okozta a szerencsétlenséget, de a polgármester ezúttal is felhívja a járművezetők figyelmét arra, hogy Maroszentgyörgyön áthaladva tartsák be a települések közötti kötelező óránkénti 50 km-es sebességhatárt annak érdekében, hogy elkerüljék a baleseteket, ugyanis nagy a forgalom és sok a gyalog-átjáró.

Fotó: Antalfi Imola

Egészséges táplálkozás és környezettudatos életmód Előadások a Maros megyei helyi termelők vásárán

A Maros megyei helyi termelők vásárának megszervezésével kettős célt tartott szem előtt a Maros Megyei Tanács. A megyei önkormányzat elsősorban a helyi termelőket akarja támogatni és a jó minőségű helyi termékeket bemutatni a nagyközönségnek, de emellett az egészséges táplálkozás és a környezettudatos élet fontosságára is szeretné felhívni a lakosság figyelmét.

A szombaton, október 19-én megtartandó Maros megyei helyi termelők vására keretében a rendezvény ideje alatt 10 és 18 óra között órától érdekes előadások várják azokat, akik kilátogatnak a Bolyai-sportpályán felállított vásári standokhoz.

Az előadások sorát 10 órakor dr. Hajdu Zoltán, a Fókusz Öko Központ elnöke indítja, aki a város és a vidék közötti új kapcsolatokról, valamint a helyi és friss termékekkel való ellátás modern módszereiről fog beszélni. Az előadás nyelve magyar.

11 órától *Mi a bio?* című előadásában Ladó Hunor kertészmérnök, a Székely Gazdaszervezetek Egyesületének falugazdája azt fogja körbejárni, hogy mit jelent az, hogy egy termék biotermék, és milyen lehetőségei vannak a régióban élő gazdáknak arra, hogy biotermékeket állítsanak elő. 12 órától a Boósfarm projekt bemutatója következik, a kezdeményező a zöldségkosár-projektjükéről és az egészséges zöldségtermesztés kihívásairól mesélnek majd. Mindkét előadás magyar nyelvű lesz.

13 órától az ételallergiák kialakulásának okairól lesz szó, arról, hogy miért nem volt ételallergiájuk a nagyszüleinknek, és miért lett ez napjainkban egyre szélesebb tömegeket érintő probléma. Az előadást dr. Suba Réka belgyógyász rezidens és Szász Blanka, a Testszerviz táplálkozás- és életmód-tanácsadója tartja. Az előadást 14 órától román nyelven is megismétlik.

15 órától *Miért helyben, helyit és helyitől?* címmel kezdődik Varga-Pál Petri Julianna, a Petry cégcsoport ügyvezető igazgatójának előadása. A Petry cég Marosvásárhely nagy múltú húsfeldolgozója, amely tradicionális receptek alapján készíti a termékeit, illetve egy olyan vállalkozás, amely támogatja a helyi kistermelőket, hiszen minden hónapban vásárt szervez helyi termelők számára.

16 órától a Marosvásárhelyi Slow Food közösség fog bemutatkozni. A közösség vezetője, Clau-

dia Rânja Etel a változásért címmel tart majd előadást. A Slow Food egy nemzetközi mozgalom, amely az egyes országok és régiók étkezési hagyományait, a helyi értékeket, a gasztrokulturális sokszínűség megőrzése céljából született. Az előadás románul fog elhangzani.

A 17.00 órától kezdődő utolsó előadás egy százszekézi sikerprojektet mutat be, a bodzagin történetét és a Pivnița Bunicii márka termékeit ismerhetik meg azok, akik beülnek az előadásra. A bemutató nyelve román lesz.

A vásár legkisebb látogatói, a gyerekek számára kézműves-foglalkozásokkal készülünk. A vásár területén felállított gyereksátorban fakanálbáb-készítést, lapítóra festést, gyöngyfüzést, bogozást, agyagmodellézést, korongozást próbálhatnak ki a gyerekek, illetve népi játékokban és ejtőernyős játékokban is részt vehetnek.

A Maros megyei helyi termelők vásárának programja és a vásárral kapcsolatos minden fontos tudnivaló megtalálható a rendezvény Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/events/2344051535909696/>

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

Ismét Koronkái lehet a kastély

Eladóvá nyilvánította a tulajdonában álló koronkai kastélyt még megmaradt épületét a hozzá tartozó 45 ár területtel Jean-Claude Moscovici francia állampolgár, aki 2004 óta birtokolja a Tholdalagi család egyik egykori vidéki gyöngyszemét, de annak megőrzéséért semmit sem tett, és eladni sem volt eddig hajlandó.

Gligor Róbert László

A hírről *Takács Szabolcs István* polgármestertől értesültünk, aki elmondta: még voltak alkalmak, amikor a tulajdonosnak voltak ilyen irányú jelzései, de ebbéli szándékát csak a közelmúltban jelezte írásban is, megjegyezve, hogy a koronkai közösségnek eladná a kastélyt – mármint ami még megmaradt belőle.

Az eltelt tizenöt év alatt a tulajdonos semmilyen javítást nem végzett az épületen, így állapota emiatt is állandóan romlott, egyik oldal-szárnya már romokban hever. Egy-két figyelmeztető tábla és a kerítés jelzi, hogy bemenni nemcsak tilos, hanem veszélyes is. Moscovici-ot főleg az ingatlan egy másik része érdekelt, ahol famegmunkáló kisüzemet működtetett egy ideig, majd azt is eladta. A kastélyépület felújít-

tásáért a kisujját sem mozgatta számtalan megbeszélés után sem, ezért az önkormányzat több pert indított ellene, a tavalyi büntetést is ki-rótták rá, amit Moscovici megfellebbezett, de elveszített, ám ez sem bírta jobb belátásra. Abban viszont közrejátszhatott, hogy a hetvenéves férfi most az eladás mellett döntött – véli a polgármester.

A kezdeti eladási árat viszonylag magas összegben, 180 ezer euróban állapította meg a tulajdonos, majd leengedte 130 ezerre. A felajánlást a helyi tanácsban is megvitatták, a képviselők többsége támogatná az ingatlan megvásárlását, mert ezzel talán megmenthetnék a műemléket, amely egyesek számára ma is sokat jelent: „innen indult a falu történelme” – mondta *Takács Szabolcs István*. Az épület árat szakértőnek kell megállapítania, ez iránymutató lesz a község vezetőinek a további tárgyalások során. Az előljáró úgy véli, volna anyagi fedezetük a vásárlásra, de elképzelések is körvonalazódnak az épület jövőbeni hasznosítására, kulturális központként vagy akár öregotthonként is szolgálhatna a közösséget.

Az az ötlet is felvetődött, hogy a Sapia EMTE vásárolja meg, hiszen az egyetem több célra is hasznosíthatná – válasz meg nem érkezett, de ha az igenlő lenne,

akkor a községnek nem kellene ebbe fektetnie a pénzét. „Ha nem, akkor mi leszünk rá a vevők” – fogalmazott a községgazda, aki fontosnak tartja, hogy községi vagy községbeli kézben maradjon az ingatlan, ugyanis másokat is érdekelné egy esetleges vásár.

A koronkai kastély története századokra nyúlik vissza. János Zsigmond fejedelem idejében 1562-ben a fellázadt székelyek fel-

dúlták az akkori épületet, majd a birtoknak a Tholdalagi családra szállta után Tholdalagi Mihály, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem legképzettebb diplomatája 1630-ban új kastélyt építtetett a régi helyére, amelyet kétszáz évvel később, 1830 körül Tholdalagi Ferenc átalakított és kibővített, az U alaprajzú épület újklasszicista homlokzattal bővült. A kastélyban az értékes bútort, csempekalnyhák, szőnyegek és értéktárgyak mellett gazdag, több ezer kötetes könyvtár volt, amiből 1944-ben több mint

2300 kötetet sikerült megmenteni. Egy részük a marosvásárhelyi Teleki Tékába került. A kastélyt száz-hús holdas, lombhullató fákkal beültetett és mesterséges halastóval ellátott park vette körül, ebből mára már semmi sem maradt.

Miután a kastélyt államosították, köztulajdonba került, különböző rendeltetést kapott, s évről évre rosszabb állapotba jutott. Az ingatlan a család külföldön élő leszármazottja igényelte vissza, és 2004-ben szerezte meg, majd hamarosan a francia vállalkozónak adta el.

Az épület egy része már romokban hever, a francia tulajdonost nem érdekelte annak állapota

Fotó: Gligor Róbert László

A hirdetés rovathatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

JÓKÍVÁNSÁG

VARGYAS ARANKÁNAK Marosvásárhelyre, 70. születésnapja alkalmából: szerető családod Amerikából nemcsak mindennap, hanem ezen a szép napon is szeretettel gondolkodni rád!

Isten éltesen sokáig! Boldog születésnapot kívánunk, egészséget, boldogságot! Ne feledd, igaz, messze vagyunk egymástól, de az egész család tiszta szívből szeret téged!

Judit, férje, Loránd, Noémi és Zoltán. (v.-l)

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

KIADÓ a Kövesdombon bútorozott, 2 szobás lakás igényesnek. Tel. 0744-525-093. (12/4856)

GYALUPAD és szerszámok eladók. Tel. 0743-135-225. (4770)

ELVESZETT

ELVESZETT a Sapientia egyetem által kibocsátott ellenőrző könyv. Semmisnek nyilvánítom. Lakatos Berényi Rajmund. (sz.-l)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4654)

FESTÉS, padló- és falcsemperakás, vakolás és szigetelés. Tel. 0752-488-962. (22/4824)

A BMC Criscom Kft. tetőjavítást vállal. (Együttműködünk a Bilkával.) Tel. 0758-198-501, 0747-816-052. (20/4822)

VÁLLALUNK vízszigetelést, régi tetők javítását és más munkát. Tel. 0736-045-781. (23/4825)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, tetőjavítást, csatornakészítést, csatornajavítást, bármilyen szigetelést, festést, kerítéskészítést akármilyen anyagból. Tel. 0759-467-356. (5/4849)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (10/4854-l)

TETŐFEDŐ bádigosok, vállalunk tetőkészítést lemezből és más anyagból, szigetelést, terasz-készítést, bármilyen munkát, 15% kedvezményrel. Tel. 0748-669-239, Mihály. (4479-l)

TETŐFEDŐ ács-mester új tető készítését vállalja cseréppel, hullámlemezrel, valamint cserépforgatást, felújítást. Tel. 0747-784-020. (4725)

VÁLLALUNK tetőfedést, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0744-227-906, János. (17/4818-l)

20% ŐSZI KEDVEZMÉNY tetőjavításra és más munkálatokra. Tel. 0743-512-168. (4789)

TETŐJAVÍTÁST, tetőfelújítást és bármilyen más munkát vállalunk. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0744-906-289, Jani. (12/4813-l)

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből vagy lemezből, famunkát stb. 15% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0758-639-258, Csaba. (11/4812-l)

KISEBB tetőjavítást vállalunk, a saját anyagunkkal és a kliens anyagával is dolgozunk. Tel. 0745-534-239, 0747-816-052. (21/4823-l)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, cserépforgatást, csatornakészítést, csatornajavítást, bádigosmunkát. Tel. 0751-688-336. (8/4554-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel és szomorúan emlékezünk október 17-ére, amikor a Jóisten magához szolgáltatta 17 éve KÓBORI JÁNOST. Emlékét őrzi felesége, Marika, gyermekei: Csaba, Ildikó, Anna-Mária, unokái: Arnold, Andrea, Brigitta. Nyugodjál békében! (6/4850-l)

Szomorúan emlékezünk SZABADI-FINTHA JUDITRA (született Messinger) halálának 7. évfordulóján. Legyen csendes további nyugalma! Egykori szerettei. (sz.-l)

ELHALÁLOZÁS

Szomorúan tudatjuk, hogy a Bergisch Gladbachban elhunyt szeretett édesapja és édesanya, nagypapa és nagymama, kibédi és kissolyosi prof. dr. GYERGYAY FERENC (1922-2014) a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem egykori tanára, valamint felesége, csányi dr. MALATINSZKY ÉVA főorvos (1930-2018)

hamvasztás utáni temetésére 2019. október 19-én, szombaton du. 4 órakor kerül sor a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából, az unitárius egyház szertartása szerint. A koszorúk mellőzését kérjük. A gyászoló család. (4782-l)

Értesítjük azokat, akik ismerték és szerették, hogy a Németországban elhunyt

prof. dr. GYERGYAY FERENCNEK és feleségének, dr. MALATINSZKY ÉVA főorvosnak a hamvait tartalmazó urnákat a gyászoló család temetési szertartás keretében helyezi örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából 2019. október 19-én 16 órakor. Emléküket kegyelettel megőrizzük! A MOGYE Patológiai Tanszéknek munkaközössége. (-l)

Nyárádkarácson Község Polgármesteri Hivatala

– Nyárádkarácson 166. szám, Maros megye, adószám: 4323187, tel. 0265/332-112, fax: 0265/332-113, e-mail: craciunesti@cjmures.ro –

zárt borítékos nyilvános árverést szervez egy 70,92 négyzetméteres ingatlan és a hozzá tartozó 19 négyzetméteres terület bérbeadására a volt néptanács épületében, Nyárádkarácson 24. szám alatt bárnak, illetve italfelszolgálásra.

A licitatorokat az érdeklődők ingyen beszerezhetik a Nyárádkarácsoni Polgármesteri Hivatalban.

Az ajánlatokat egy példányban 2019. november 7-én 10 óráig lehet benyújtani.

Az árverésre november 7-én 11 órakor kerül sor. Bővebb felvilágosítás a 0265/332-112-es telefonszámon vagy a hivatalban.

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyírokkal segít Önnek. Feloldja a kötéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereséggé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá forduló problémáját. Köszönetnyilvánítások: Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átoktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött; János Dicsőből köszöni, hogy kigyógyult az alkoholizmusból; Margitnak Gyergyóban sikeres lett a vállalkozása; Mariana és András hálásak, mert gyermekük született; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból és az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Erzsébet hálás, mert újra együtt van kedvesével; Mihály Koronkában kigyógyult az epilepsziából és az étvágytalanságból. Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

*„Ha lelkünkben le hull egy csillag,
nyomában égő seb fakad,
de vér-rubintól fényes útja
örökre fáj a fény alatt.”*
(Wass Albert)

Fájó szívvel emlékezünk id. FEKETE ALBERTRE (Tita) halálának 3. évfordulóján. Szerettei. Nyárádgálfalva, 2019. (4751)

Addig vagy boldog, míg van, aki szeret, aki a bajban is megfogja a kezét.

Szememben könnyel, szívemben örök fájdalommal emlékezem szeretteimre, akik már nincsenek közöttünk.

Emlékezem édesapámra, a tancsi PAPP SÁNDORRA, akinek az emléke 20 év elteltével is elevenen él bennem, tanításait, útmutatásait soha nem feledek.

Október 17-én 2 éve, hogy itthagytam drága édesanyám, a tancsi PAPP ILONA, a csodálatos édesanyja és nagymama. Üres és rideg nélkülöd otthonom, nincs kivel megoszom örömem és bánatom. Csak ház, csak udvar, semmi más a szülői ház, a kis kert hideg, csak a gyep nő kövéren.

November 11-én lesz 4 éve, hogy örökre lehunyta szemét drága jó testvérem, a tancsi PAPP JÁNOS tanár. Egy könnycsepp gördül végig arcomon, az azért van, mert hiányzol nagyon.

Naponta összeszorul a szívem, mikor eszembe jut a ti támogatásotok, biztató, szép szavatok. Nélkületek élni nagyon nehéz, a ti hiányotokat nem pótolja semmi. Soha nem feledlek benneteket, míg élek, siratlak. Virágot viszek a pusztára sírra, szólok, de választ nem kapok, s ez fáj, fáj.

Nyugodjatok békében!

Iréne és családja. (10/4883)

„Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.”
(Jób 19:25)

Fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága édesanya, anyós, nagymama, dédnagymama, testvér, rokon és jó szomszéd,

özv. TÓTH GYULÁNÉ
szül. TÖVISSI IRÉN

életének 78. évében, türelemmel és alázattal viselt, hosszas betegség után visszatért Teremtőjéhez. Temetése 2019. október 18-án, pénteken 14 órakor lesz a mezőfelei temetőben.

A gyászoló család. (-l)

Szomorúan tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, hogy a szeretett gyermek, feleség, anya, meny,

MAKKAI GRÁNCSA ORSOLYA 38 évesen hirtelen elhunyt. Temetése október 18-án, pénteken 15 órakor az új kórház mögötti temetőben lesz, római katolikus szertartás szerint.

A gyászoló család! (-l)

Búcsúzom tőled, ORSOLYA. Köszönöm, hogy a gyermekem voltál. Nyugodj békében! Anya. (-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülten vettünk tudomást CSIKI CSESZTA CSABA kollégánk haláláról. Vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Az Aquaserv vezetősége. (sz.-l)

Az Aquaserv munkaközössége együttérzését és őszinte részvétét fejezi ki a gyászoló családnak CSIKI CSESZTA CSABA kollégánk elhunytá alkalmából. (sz.-l)

Gyászodban osztozunk, drága kollégánknak, Grancea Katalin, szeretett lányod, MAKKAI ORSOLYA elvesztése alkalmából. Legyen lelkedben örök béke és nyugalom, pi-henjen csendesen, Orsika! A fizioterápia munkaközössége. (5/4876-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága édesanyánkat, KATONA ROZÁLIÁT utolsó útjára elkísérték és sírjára virágot helyeztek. A gyászoló család. (17/4861-l)

KELEMEN
HUNOR

Fenntartható és zöld országot!

Romániában
6000
tonna
élelmiszert
dobunk el.
NAPONTA.

**Ne pazaroljunk! Vásároljunk kevesebb élelmiszert.
Annyit fogyasszunk, amennyire szükségünk van.
Az apró lépések nagy változásokat hoznak.
MUTASS TE IS PÉLDÁT!**

Comandat de UDNR, produs de Sc Rubik Communications Srl, cod unic de identificare: 33190004

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETÉSI SZOLGÁLAT

HIRDETÉS

A MAROS MEGYEI TANÁCS - Műszaki Igazgatóság, mint „A DJ135 Marosvásárhely - Sóvárad - Hargita megye határa megyei útszakasz felújítása belterületen” beruházásnak a tulajdonosa, értesíti az érdekelteket a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség döntéséről, mely szerint „A DJ135 Marosvásárhely - Sóvárad - Hargita megye határa megyei útszakasz felújítása belterületen” beruházást környezeti hatástanulmány nélkül is el lehet végezni. A beruházás Sóvárad belterületén valósul meg.

A besorolási döntéstervezet és annak indoklása tanulmányozható a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám alatti székhelyén, hétfőnként 9-15 óra között, keddtől péntekig 9-12 óra között, valamint a <http://apmms.anpm.ro> weboldalon

Az érdekelt személyek a besorolási döntéstervezettel kapcsolatos megjegyzéseiket/ellenvetéseiket benyújthatják a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség döntésének a weboldalon való közlésétől számított 10 napos határidőn belül.

Az elnök helyett
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
főjegyző

PETIKE?
SHOWDER KLUB HUNCRISTÁK ERDÉLYBEN

SHOWDER

A SHOWDER KLUB ALLANDÓ FELLEPŐI
Teljes Humoros műsorral.
Légy ott és legyen részt te is!

Helyszín: Marosvásárhely
Kültúrpalota
Időpont: Október 30. Szerda este 7 óra
Belépők: A Kultúrpalota jegyirodában! 1 jegy ára 30 lej.

**BOHÉM
RAGTIME
JAZZ BAND**

19.10.2019
19:00

Jazz Club
www.jclub.ro

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BOHEM RAGTIME JAZZ BAND

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaphoz származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között, valamint szombaton 8-13 óra között.

Várjuk Önöket!